

УТВЪРЖДАВАМ

/Александър Александров/
Директор на ОУ "Христо Ботев" с. Асеновци

**ГОДИШНА УЧИЛИЩНА ПРОГРАМА
ЗА ЦЕЛЮДНЕВНА ОРГАНИЗАЦИЯ НА УЧЕБНИЯ ПРОЦЕС
2025/2026 година**

/Програмата е приета на заседание на Педагогическия съвет – Протокол №10/03.09.2025 год. и е утвърдена със заповед
№РД-12-455/10.09.2025г. на директора на ОУ "Христо Ботев" с. Асеновци

I. Нормативни положения

Редът, условията и начинът на сформирването и организирането на ЦОУД в ОУ "Христо Ботев" с. Асеновци се осъществява съгласно Закона за предучилищно и училищно образование, Наредбата за организации на дейностите в училищното образование, Държавния образователен стандарт за физическата среда и информационното и библиотечното осигуряване на детските градини, училищата и центровете за личностно развитие и Държавния образователен стандарт за финансиране на институциите.

II. Цели на програмата:

I. Основна цел: Подпомогат процесите на ефективна организация и провеждане на целодневната организация на учебния ден за учениците от I до VII клас за повишаване качеството на образователно-възпитателния процес и за по-пълно удовлетворяване на индивидуалните образователни потребности на обхванатите ученици.

2. Специфични цели:

► Повишаване на качеството на образователно-възпитателния процес чрез развитие на уменията на учениците за самоподготовка и чрез откриване и насърчаване на творческите способности и умения за общуване на учениците, необходими в съвременното общество при зачитане на техните интереси, съобразно индивидуалните им възможности и възрастови особености.

► Повишаване на началната и базовата грамотност на учениците от I – VII клас, измерима със степента на уменията им за четене и разбиране на текст, както и за писане и създаване на текст в съответствие с книжовните норми на съвременния български книжовен език.

► Повишаване мотивацията за активно участие в образователно-възпитателния процес на всички заинтересовани страни (ученици, учители, родители) в условията на целодневната организация на учебния ден чрез:

- създаване на стимулираща личностното развитие на ученика учебна среда, съответстваща на неговата индивидуалност и степен на развитие;
- създаване на възможности за общуване и опознаване между деца от различни социални, етнически и културни общности.
- Зачитане на индивидуалните различия на децата – стил на възприемане и учене, стил на работата, temperament, потребности и интереси.

III. Задачи на програмата:

1. Организиране и провеждане на отдиha и физическата активност на учениците за създаване на здравословни навици и осъществяване на преход към самоподготовката. Дейностите по отдиh и физическа активност се организират в помещения, различни от тези за дейностите по самоподготовка.

- организиране и провеждане на отдиha и спорта на учениците за създаване на здравословни навици и осъществяване на преход към самоподготовката;
 - организиране на обедното хранене на учениците;
2. Правилното и трайно усвояване на учебния материал при самоподготовката чрез:

- ситуации за осмисляне на изучаваното съдържание по време на учебния час;
- усвояване на начини и методи за рационално учене;
- подготовка на домашни, проектни задания и/или задачи;
- подготовка за класни и контролни работи;
- изпълнение на допълнителни задачи и упражнения, във връзка с общообразователните учебни предмети от седмичното разписание, поставени от учителя на групата;
- формиране на умения за самостоятелно планиране и организиране на подготовката си;
- консултации с учители по различни учебни предмети /Консултациите по т. III, 2-7 се провеждат независимо от консултациите по чл. 178, ал. 1, т. 5 от ЗПУО; Учителят на групата се консултира с учителите по учебните предмети и съвместно определят съдържанието на самоподготовката/
- 3. Създаване на условия за творческо развитие и осмисляне на свободното време на учениците в часовете по занимания по интереси.
 - Заниманията по интереси се организират в зависимост от желанието на учениците, техните възрастови особености и възможностите на училището и могат да не са свързани с учебните предмети по училищния учебен план.
- 4. Подпомагане социализацията на учениците: изграждане на умения за общуване, решаване на конфликти и социално приемливо поведение.
- 5. Уважение към личността и индивидуалните различия на децата – стил на възприемане и учене, темп на работа, потребности и интереси.
- 6. Осигуряване на обща подкрепа за личностно развитие на учениците в училището, която е насочена към всички ученици в класа, гарантиране участието и изаявата им в образователния процес и в дейността на училището.
- 7. Увеличаване на броя на учениците, обхванати в целодневната организация на учебния процес.
- 8. Подобриване на материалната база с цел осигуряване на подходяща образователна среда за провеждане на целодневна организация на учебния процес за учениците от I до VII клас.

IV. Изисквания

1. Организация на дейностите при целодневна организация на учебния ден (ЦОУД)

1.1. В ОУ “Христо Ботев” с. Асеновци, след съгласуване с финансиращия орган при наличие на необходимите санитарно – хигиенни условия и по желание на родителите, за учениците от I до VII клас се осъществява целодневна организация на учебния ден.

1.2. Като част от училищното обучение, целодневната организация на учебния ден се осъществява в учебни години, учебни срокове, учебни седмици, учебни дни, учебни часове съгласно разпоредбите на Наредбата за организация на дейностите в училищното образование чл.3 т.1, чл.4 т.1 и т.2 и чл.5.

1.3. При целодневна организация, съгласно чл.6 от Наредба №10 за организация на дейностите в училищното образование, задължителните учебни часове се съставят с форми на самоподготовка, занимания по интереси, организиран отлх и физическа активност.

1.4. Часовете по задължителните учебни предмети се провеждат в самостоятелен блок до обяд, а часовете за самоподготовка – след обяд.

1.5. Брой на групите за ЦОУД и брой на учениците в тях:

- Броят на групите за целодневна организация на учебния ден и броят на учениците в тях се определя съгласно чл.100, т.1 от Закона за предучилищно и училищно образование за определяне на паралелките, групите и броя на учениците в тях, съгласно ДООС за финансиране на институциите и съобразно броя на подадените заявления от родителите до 01 септември.
- Нормативи за броя на учениците в групите за целодневна организация на учебния ден:
 - минимален норматив – 16 ученици;
 - максимален норматив – 25 ученици.

- Броят на групите и броят на учениците в тях се определя в началото на учебната година, като се разделя броят на учениците на норматива за максимален брой и се формират самостоятелни или сборни групи.

- Нова група се образува при остатък 16 и повече ученици.

- При определяне броя на групите нормативът за максимален брой може да бъде завишен, но не с повече от 10 %.

- При недостатъчен брой ученици за образуване на групи при спазване на норматива за максимален брой, две групи се формират при минимален брой 16 ученици във всяка от тях.

- Групите ЦОУД се разформират по време на учебните занятия, когато броят на учениците се намали под норматива за минимален брой.

1.6. Записване и отписване на учениците в групите за ЦОУД:

- Записването на учениците в групите става въз основа на заявления, подадени от родителите/ настойниците/ на учениците.
- Броят на записаните ученици се коригира своевременно при записване или отписване.
- Записването се извършва в началото на учебната година, в началото на втория учебен срок или при преместване на ученик от друго училище.

- Отписването се извършва при отпадане или преместване на ученици от училището, или при заявено желание от родителя.

1.7. Отсъствия:

- При отсъствие на ученик от часовете, учителят поставя отсъствие в дневника на групата.
- За определяне на уважителните причини за отсъствие се прилага чл.53 и чл.54 от Наредбата за приобщаващо образование: Ученикът може да отсъства от училище по уважителни причини в следните случаи:

- по медицински причини – при представяне на медицински документ и след писмено потвърждение от родителя/ представителя на детето/ лицето, което полага грижи за детето;

- поради наложително участие в друга дейност – при представяне на документ от спортния клуб, в който членува, от организаторите на състезания, конкурси, олимпиади, фестивали, концерти, спектакли, изложби и други, и след писмено потвърждение от родители/представителя на детето/, лицето, което полага грижи за детето;
- до 15 дни в една учебна година, до 5 дена наведнъж, въз основа на писмена молба от родителя/представителя на детето/, лицето, което полага грижи за детето;
- Когато ученикът отсъства от училище един учебен ден и отсъствието не е по някоя от уважителните причини, класният ръководител е длъжен да уведоми родителя, представителя на детето или лицето, което полага грижи за детето с писмо, по имейл или в телефонен разговор и да обсъди с него възможностите за отстраняване на причините за отсъствията.
- В случаите, в които ученикът има регистрирани повече от 20% отсъствия от общия брой часове, извън случаите на отсъствие по уважителни причини, учителят подава информация до Директора, с оглед предприемане на мерки за намаляване на безпричинните отсъствия.
- В случай че родителят, представителят на детето или лицето, което полага грижи за детето, ще отсъства от настоящия си адрес за срок, по-голям от един месец, той уведомява писмено директора на училището, като посочва лице, което ще контактува с училището за времето на отсъствието му по всички въпроси, свързани с училищното образование, с изключение на отписването на ученика от училището или промяната на формата на обучение на ученика.

V. График (седмично разписание) на часовете при целодневна организация на учебния ден (ЦОУД)

2.1. Седмичното разписание на учебните занятия се съобразява с психо-физическите особености и възможностите на учениците и се утвърждава от Директора не по – късно от 3 дни преди започване на всеки учебен срок.

2.2. Часовете при целодневна организация на учебния ден (ЦОУД) са с продължителността на учебни часове в съответствие с чл.7, т.1 от Наредбата за организация на дейностите в училищното образование:

- в група ЦОУД I и II клас – тридесет и пет минути;
- в група ЦОУД III и IV клас – четиридесет минути;
- в група ЦОУД V и VI и VII клас – четиридесет минути.

2.3. Времето, определено за междучасия, не се включва в продължителността на часовете за организиран от тих и физическа активност.

2.4. В следобедните учебни часове са включени следните режимни моменти:

Обяд и организиран от тих и физическа активност – 2 учебни часа с начало 12,20ч. след 5 час и 13,10ч. след 6 час за начален етап и 1 учебен час от 13,10 след 6 час и 14,00ч. след 7 час за протимназиален етап.

Самоподготовка – 2 учебни часа за начален етап;

– 2 учебни часа с начало за протимназиален етап.

Занимания по интереси – 2 учебни часа.

2.5. Разпределение на часовете на групите на ЦОУД:

VI. Норми на преподавателска работа

4.1. Нормата за преподавателска работа на учителите в ЦОУД е 30 /тридесет/ часа.

4.2. В рамките на нормата за **преподавателска работа** лицата, заемщи учителски длъжности в ЦОУД, провеждат дейности в групите, свързани с/ със:

- самоподготовката на учениците, която включва:
 - планиране и организиране на образователно-възпитателния процес в часовете по самоподготовка на учениците;
 - подпомагане процеса на самоподготовка на учениците;
 - избор и прилагане на подходящи и ефективни методи, средства и материали при организирането и провеждането на самоподготовката на учениците;
 - обмяна на информация за преподадения учебен материал и еднаквите педагогически изисквания с учителите по предмети на съответния клас.
- организиран от тях и физическа активност на учениците, който включва:
 - организиране на обедното хранене на учениците;
 - организиране на отбиха и физическата активност на учениците;
 - наблюдение и оценка на различните поведенчески ситуации по време на отбиха на учениците;
 - провеждане на релаксиращи беседи и разговори с учениците по въпроси и тревоги, възникнали затруднения, споделяне на проблем, възникнал конфликт и др., за успокояване на емоциите и преход към самоподготовката им.
 - Заниманията по интереси по чл. 13, т. 2 и чл. 15, т. 3 от Наредбата за приобщаващо образование включват:
 - дейности за стимулиране развитието на личностни качества, социални и творчески умения и изяви на способностите в областта на науките, технологиите, изкуствата, спорта, глобалното, гражданското и здравното образование, както и за придобиване на умения за лидерство;
 - изяви, свързани с образователни, творчески, възпитателни, спортни и спортнотуристически дейности по проекти, програми и други на общинско, областно, национално и международно равнище;
 - обучение по учебни предмети и модули, както и участие в дейности, чрез които се придобива допълнителна подготовка от учениците, определена в съответствие с чл. 5, ал. 3 ЗПУО.
 - Съгласно Чл.18.от Наредбата за приобщаващо образование заниманията по интереси по чл.17, т.1 може да се провеждат чрез различни организационни педагогически форми – клуб, състав, ансамбъл, секция, отбор др.
 - Консултации с ученици:
- насочване и съдействие за провеждане на индивидуални и групови консултации на учениците с учители специалисти;

– използване на консултантите като метод за указание, предупреждение, упътване, подпомагане, научно ръководство в процеса на работа, с оглед засилване на самостоятелността на учениците.

- Диагностициране и насърчаване на постиженията на учениците – прилагане на различни форми и техники за установяване на равнищата на знания и умения с цел ефективно провеждане самоподготовката на учениците;
- индивидуална работа с напреднали и изоставащи ученици;
- формиране на социални умения у учениците;
- дейности по опазване здравето и живота на учениците.

4.3. Извън основните дейности, определени в Наредбата, в рамките на 8- часовия работен ден учителите в ЦОУД изпълняват и **допълнителни дейности**:

- подготвителна работа за часовете по самоподготовка – осигуряване на необходимите материали за часовете по самоподготовка – тестове, задачи, пособия, материали, информационни справки, дидактическа и учебна литература и др; включително и консултации с учители;
- подготовка на литература, материали, пособия и инструментариум за провеждане на часовете за дейности по интереси;
- подготвяне на училищна документация;
- участие в провеждането на педагогически съвети, работни групи, оперативки и др.;
- осъществяване на връзка и взаимодействие с родителите, настояниците или попечителите, включително участие в родителски срещи и заседания на Училищното настоятелство;
- планиране, организиране и провеждане на квалификационно-методическа дейност в училище, свързана с възпитателно – образователния процес извън задължителните учебни часове;
- участие в организирани квалификационни дейности и програми за повишаване на квалификацията;
- оказване на методическа помощ и консултации на новопостъпили учители в ЦОУД;
- участие в регламентирани седмични/месечни общоучилищни мероприятия;
- координиране обмяната на добри практики между учителите в ЦОУД;
- участие в дейности по разработване на проекти по програми и/или дейности по реализирането им;
- участие в организирането и провеждането на подходящи училищни дейности за популяризиране на целодневната организация на учебния ден, ефективните практики, предизвикателствата и др.

4.4. В случаите, когато има заявено желание от учениците от различни групи при ЦОУД, могат да се организират и водят от един или от няколко възпитатели/учители сборни занимания по интереси с ученици от различни групи. В този случай учениците, които не са включени в сборни занимания по интереси, се насочват за участие към другите групи.

5.Изисквания към дейностите, извършвани в групите за ЦОУД

5.1. Обяв и организиран от тях и физическа активност

- Чрез тези часове се **цели** разтоварване на учениците от умственото напрежение и осъществяване на плавен преход към дейностите по самоподготовка.
- Провеждат се в училищния стол, физкултурния салон, мултимедийния кабинет и спортните площадки.

5.2. Самоподготовка

- Основните **цели** на тези часове са:
- да допринасят за правилното и трайно усвояване на учебния материал;
- да съдействат за формиране на навици за самостоятелно учене с разбиране;
- да се стимулира любознателността и стремежа към знание;
- усъвършенстване на уменията за общуване и толерантност.

При провеждането на часовете по самоподготовка се спазват следните **дидактически изисквания**:

- преглед на преподадения учебен материал и необходимите понятия;
- учене по едно и също време при строго спазване на моменти за почивка;
- степенуване по трудност на учебните предмети, включени в самоподготовката;
- усвояване и затвърдяване на учебното съдържание с разбиране;
- стремеж към самостоятелно продължаване на трудности и предизвикателства;
- старателно и коректно написване на домашните работи и трайно усвояване на учебното съдържание.
- самоподготовката е основен момент в целодневното обучение, като акцентът се поставя не върху повторение на преподаването, а в създаване на спокойна, съзидателна среда за работа на учениците и засиляне на уменията и увереността им за самостоятелна работа. За да се постигне това, е необходимо да се спазват следните основни моменти:
- да не се избързва с помощта;
- да се помата само токова, колкото е нужно, за да се насочи ученикът към по-нататъшна самостоятелна работа;
- помощта трябва да стимулира активността на ученика и да е съобразена с неговите индивидуални качества.
- За часовете по самоподготовка, в зависимост от потребностите на учениците, се осигуряват консултации с учители по отделните учебни предмети (начални учители и учители специалисти).

5.3. Занимания по интереси.

- Имат за **цел** чрез разнообразен набор от достъпни и забавни дейности:
- да предотвратят преумората;
- да развиват и обогатяват детското мислене;
- да допринесат за придобиване на полезни и нови знания или за интерпретиране и прилагане в практиката на вече получени и затвърдени знания;
- да мотивират ученици и родители за включване в целодневната организация на учебния ден.

Заниманията по интереси се планират съобразно проучване интересите на учениците и възможностите на училището. Заниманията по интереси могат да включват:

- дидактически игри;
- спортни игри;
- запознаване с различни и достъпно обяснени български обичаи, традиции и празници;
- четене на допълнителна литература и самостоятелно общуване с книгата;
- посещения на детски спектакли, изложби и концерти;
- слушане на музикални произведения;
- игри по избор на учениците (домино, шах, лего игри и други);
- изготвяне на подходяща украса за празниците;
- лично творчество.

6.Изисквания към учителите за работа в групите при ЦОУД

6.1.При провеждане на дейностите от преподавателската работа, пряко свързани с учениците, учителите при ЦОУД опазват здравето и живота на учениците и съблюдават спазването на здравно –хигиенните норми и изисквания.

6.2.Учителите при ЦОУД осъществяват непрекъснат контрол над учениците от групата от началото до края на учебните занятия по разписанието за дени и разотвяването на учениците.

6.3.Учителят при ЦОУД трябва да се осведомява преди и в началото на самоподготовката за изявите на учениците и получените оценки по отделните предмети, както и за образователните дефицити по отделните предмети.

6.4.С оглед повишаване ефективността на самоподготовката учителят в групата поддържа добра комуникация с учителите, непрекъснат обмен на информация и еднакви педагогически изисквания, обсъжда с колеги индивидуалните постижения и затруднения на учениците.

6.5.Учителите при ЦОУД осъществяват комуникация с родителите и ги информират за индивидуалното развитие и напредъка на учениците.

6.6.При провеждане на занятията, с оглед повишаване на качеството на обучението учителите:

- използват педагогически методи и подходи, съобразени със спецификата на групата и развитието на учениците, които да подпомогнат успеваемостта на учениците;
- създават организация, която включва прилагане на иновативни педагогически методи, групова работа, индивидуален подход, работа в малки групи, упражнения, свързани с развиване на логическото мислене на учениците, на паметта и въображението;
- извършват вътрешно оценяване на самоподготовката на учениците и техния напредък;
- участват в квалификационни форми, допринасящи за ефективността на работата при ЦОУД.

6.7.За да осъществяват ефективно дейностите при целодневното обучение, учителите трябва да притежават необходимите компетентности, познания и умения да:

- организиран, направлява и контролира ефективно възпитателно-образователния процес;
- създават позитивна възпитателна и учебна среда;
- насърчават, подпомагат и мотивират учениците за самостоятелна работа.

7.Административни изисквания към Годишната училищна програма за целодневна организация:

Дейностите по целодневната организация на образователно-възпитателния ден се вписват в следната училищна документация:

- Списък-образец 1;
- Годишния план за дейността на училището;
- Книгата с протоколи от заседания на Педагогическия съвет;
- Дневник на групата при ЦОУД.
- Одобрява се от директора на училището в срок до 15 септември на всяка календарна година.
- Разглежда се и се приема с решение на Педагогическия съвет.
- Отворена е за допълнения, подобрения и изменения.

VII.Очаквани резултати:

1. Повишаване качеството на образователно-възпитателния процес и повишаване степента на знания и компетентности у учениците.
2. Развитие на творческите способности на учениците и участие им в различни училищни, регионални и национални състезания, конкурси, изложби и др. изяви.
3. Формиране у учениците, обхванати в ЦОУД, на умения за осмисляне на свободното време и повишаване нивото на тяхната социализация, както и възпитание в толерантност, сътрудничество и стремеж към успех.
4. Засилване интереса от страна на ученици и родители към целодневната организация на учебния ден.

IV. Взаимодействия между учител и родител:

- Учителят контролира, насочва и подпомага самоподготовката на всеки ученик; при отказ на ученика да работи родителите се уведомяват писмено;
- Учителят лично посреща или предава учениците на родителите им;
- При по-късно довеждане на учениците или по-ранно прибиране родителите поемат ангажимент за самоподготовката на децата си;
- Изключения от посочения по-горе график не са желателни и се допускат при предварителна уговорка с учителя;
- Съвместно разясняват опасността от самоволно напускане двора на училището; при констатирани нарушения родителят се уведомява писмено;
- При неразположение на ученик веднага се уведомяват родителите и се търси съдействието на медицинското лице в Спешна помощ;